

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3066/2019. (III. 29.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta az alábbi

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. számú ítélete és a Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, személyesen eljárva, közösen előterjesztett alkotmányjogi panasszal éltek az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. számú ítélete, valamint a Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az ügy közvetlen előzményeként előadták, hogy szerződés érvénytelenségének megállapítása, és eredeti állapot helyreállítása iránt pert indítottak az alperesi gazdasági társaság ellen. Keresetüket a bíróság elutasította, fellebbezésük nyomán a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] Ezt követően kártérítés iránti keresettel éltek az alperesi gazdasági társaság korábbi perbeni jogi képviselői ellen, ugyanis a társaság bár elhatározta végelszámolással történő megszűnését, és a cégjegyzékben a cég neve inntől fogva „végelszámolás alatt” toldattal szerepelt, azonban a bíróság felé nem jelentették be a végelszámolás megindításának tényét. Az indítványozók álláspontja szerint ennek elmulasztása miatt nem tudták bejelenteni a gazdasági társasággal szembeni hitelezői igényüket. Az indítványozók keresetét a Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. számú ítéletével elutasította, melyet az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. számú ítéletével helybenhagyott.
- [4] Az indítványozók ezt követően alkotmányjogi panasszal éltek.
- [5] Álláspontjuk szerint sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapjoguk, mert a bíróságok a tényállást nem megfelelően tárták fel és értékelték, a kereseti kérelmet nem bírálták el, indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget, az eljárás alatt sérült a fegyveregyenlőség elve, és a per észszerű időn belüli befejezését az elsőfokú bíróság késleltette.
- [6] Erre tekintettel kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a sérelmezett bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességét, és azokat semmisítse meg. Emellett alkotmányjogi panasz beadványukban kérték az Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel az eljáró bíróságot a sérelmezett ítéletek végrehajtásának – az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig történő – felfüggesztésére.
- [7] A bíróság értesítette az Alkotmánybíróságot, hogy 2018. november 14. napján kelt – 2018. december 7. napján jogerőre emelkedett – végzésével a jogerős ügydöntő határozat végrehajtásának felfüggesztését rendelte el, rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [8] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit.
- [9] Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozók az alapul szolgáló per felperesei, az elsőfokú bíróság által hozott ítélet ellen fellebbezéssel éltek, jogorvoslati lehetőségüket kimerítették.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. számú ítéletének kézbesítése – a tértivevény tanúsága szerint – 2018. szeptember 11. napján történt, az alkotmányjogi panaszt

2018. november 6-án érkezett az első fokon eljáró Debreceni Járásbíróságon. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére a törvényes határidőn belül került sor.

- [11] Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölték az Abtv. 27. §-át, amely alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezték, valamint a megsemmisíteni kért bírói ítéleteket, és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését. Az indítványukban előadták, hogy álláspontjuk szerint a bírósági döntések miatt ellentétesek az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel, ezzel részben eleget tettek a határozott kérelem törvényi feltételeinek.
- [12] Az indítványozók a sérelmezett bírósági ítéleteket több szempontból tartják az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakba ütközőnek.
- [13] Az indítványozók egyrészt azt sérelmezték, hogy a bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, ezen belül a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségüknek. Az indítványozók e körben – utalva a fellebbezésükben kifejtettükre – azzal érveltek, hogy a bírósági eljárás során elmaradt annak tisztázása, hogy melyek a bizonyítandó tények, illetve az ügyben jelentőséggel bíró körülmények bizonyítása melyik felet terheli. Az indítványozók úgy vélték, hogy ennek hiányában nem voltak tisztában azzal, hogy milyen körben kellett volna eleget tenniük a bizonyítási kötelezettségnek.
- [14] Alkotmányjogi panaszukban az indítványozók megnevezték a fegyveregyenlőség elvét. E körben a költségmegtérítés iránti kérelmük elutasítását sérelmezték, valamint úgy vélték, hogy a jogi végzettségű alperesekkel szemben számukra a bíróság – mint jogi végzettséggel nem rendelkezők számára – nem biztosította a bíróság előtti egyenlő esélyeket, azonban arra vonatkozóan, hogy ez miként sértette a fegyveregyenlőség elvét, indokolást nem tartalmaz az alkotmányjogi panasz beadvány.
- [15] Ezen túlmenően az indítványozók általánosságban kifogásolták az első-, illetve másodfokon eljáró bíróságok ítélező tevékenységét. Alapvetően az előzményi perben történeteket idézték fel, illetve a jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírósági döntést illetően a korábbi jogerős bírósági ítélet joghatását, valamint az eljáró bíróság által levont jogkövetkezményét sérelmezték.
- [16] A fentieket összegezve: az indítványozók valójában nem a bíróságok sérelmezett ítéleteinek alkotmányosságát vizsgálatát kérték, hanem azt kívánták elérni, hogy a tényállás megállapítása, a tények és bizonyítékok értékelése, valamint az azokból levont következtetések tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján azonban az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, így a tényállás feltárása, a bizonyítási eljárás, azaz a bizonyítási eszközök körének megállapítása, és az ezekből nyert bizonyítékok értékelése nem tartozik az alkotmánybírósági eljárás körébe. Az Alkotmánybíróságnak kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöböli az azt érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet {3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]; 3091/2013. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [17] Az indítványozók a továbbiakban azt is sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a per észszerű időn belül történő befejezésére vonatkozó kötelezettségének. Az indítványozók előadták, hogy többször is hiánypótlásra szólították fel őket, végül a keresetlevél beérkezését követően az első tárgyalásra egy év elteltével került sor. Azonban arra vonatkozóan, hogy ez az eljárási időtartam mennyiben váltotta ki a bíróság érdemi döntésének szerintük alapjogot sértő mivoltát, a beadvány indokolást nem tartalmaz. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az észszerű határidőn belüli eljáráshoz való jog sérelme tekintetében az Alkotmánybíróság több polgári ügy vonatkozásában is úgy foglalt állást, hogy az a bírói döntés érdemét nem befolyásolja. Az eljárás elhúzódása miatt bekövetkezett esetleges jogsérelem az alkotmánybírósági eljárásban nem orvosolható {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [8]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság az ügy észszerű időn belül történő elbírálásának jogával összefüggésben külön is kiemelte, hogy „az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhítse vagy orvosolja.” Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti panasz esetén csupán az indítványban támadott bírósági ítélet megsemmisítése felől rendelkezhet. Az ítéletek megsemmisítése révén viszont a bírósági eljárás újra kezdetét venné, ezáltal a per csak tovább húzódna. „A panaszos által sérelmezett pertartam, mint az adott pert jellemző körülmény olyan törvényességi szakkérdés, amelynek megítélése nyilvánvalóan nem tartozik az Alkotmánybíróság vizsgálódási körébe” {3174/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3247/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [17]}.

- [18] Tekintettel arra, hogy jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdései alapján, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontjára figyelemmel visszautasította.
- [19] Az indítványozók alkotmányjogi panasz beadványukban kérték az Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel az eljáró bíróságot a sérelmezett jogerős ítélet végrehajtásának – az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig történő – felfüggesztésére.
- [20] Az eljáró bíróság értesítette az Alkotmánybíróságot, hogy végzésével a jogerős ügydöntő határozat végrehajtásának felfüggesztését elrendelte, erre tekintettel, valamint azért, mert az alkotmányjogi panasz befogadása visszautasításra került a felfüggesztés iránti kérelmet az Alkotmánybíróság nem vizsgálta.

Budapest, 2019. március 19.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1722/2018.

